

AC-145

April-2019

B.A., Sem.-IV

**(EC-I) 211 : Sociology
(Sociology of Family)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) 'A' વિકલ્પમાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો.
(2) 'B' પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

1. (A) કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ સમજાવો. 14

અથવા

ભારતમાં કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્ત્વ સમજાવો.

- (B) જોડકાં જોડો : 4

A

B

(1) મેરેજ એન્ડ ફેમીલી ઈન ઈન્ડિયા	-	ઈરાવર્તી કર્વે
(2) મહુવાના કુટુંબની સંયુક્તતાનો અભ્યાસ	-	પી.એચ. પ્રભુ
(3) હિંદુ સામાજિક સંગઠન	-	આઈ.પી. દેસાઈ
(4) ભારતમાં સગપણ સંબંધોનું સંગઠન	-	કે.એમ. કાપડિયા
	-	નીરા દેસાઈ

2. (A) લગ્ન અને સગાઈ સંબંધનો ખ્યાલ સમજાવો. 14

અથવા

સંયુક્ત કુટુંબ અને વિભક્ત કુટુંબનો ખ્યાલ સમજાવો.

- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

- (1) એકસાથી કુટુંબનો સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો.
(a) વેસ્ટર માર્ક (b) ડાર્વિન (c) એરિસ્ટોટલ
- (2) કિબુટ્સ _____ નો વસાહતી સમુદાય છે.
(a) ઈઝરાયલ (b) ભારત (c) સાઉથ આફ્રિકા
- (3) _____ એ ઉત્કાંતિવાદી સિદ્ધાંત રજૂ કર્યો.
(a) ડાર્વિન (b) વેસ્ટર માર્ક (c) બ્રિફોલ્ટ
- (4) પ્રોમિલા કપૂરે _____ ઉપર અભ્યાસ કર્યો છે.
(a) સગપણ સંબંધો (b) સ્ત્રીજીવન (c) અર્બનાઈઝેશન

3. (A) સંયુક્ત કુટુંબના રચનાતંત્રીય પાસાંઓ વર્ણવો. 14
- અથવા**
- સંયુક્ત કુટુંબમાં આવેલા પરિવર્તનો ચર્ચો.
- (B) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો : 3
- (1) ભારતીય કુટુંબ પિતૃવંશી છે.
  - (2) ગામડાંમાંથી શહેરમાં સ્થળાંતર એટલે શહેરીકરણ
  - (3) આધુનિકરણ પરંપરાનો નિર્દેશ કરે છે.
4. (A) ઘરેલું હિસાની સમસ્યા વર્ણવો. 14
- અથવા**
- દહેજ પ્રથાના કારણો વર્ણવો.
- (B) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. 3
- (1) 1961માં દહેજ પ્રતિબંધક ધારો અમલમાં આવ્યો.
  - (2) સ્ત્રીના વ્યવસાય પ્રવેશથી સ્ત્રીએ બેવડી ભૂમિકા ભજવવી પડે છે.
  - (3) 1955નો હિન્દુ લગ્નધારો જમ્મુ-કાશ્મીરને લાગુ પડતો નથી.

AC-145

April-2019

B.A., Sem.-IV

(EC-I) 211 : Sociology
(Sociology of Family)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Write any **one** from option 'A'.
(2) 'B' is *compulsory*.

1. (A) Explain the origin and development of Sociology of family. 14

OR

Explain the importance of Sociology of family in India.

- (B) Match the columns : 4

A

B

(1) Marriage and family in India	-	Iravati Karve
(2) Some aspects of family in Mahuva	-	P.H. Prabhu
(3) Hindu Social Organization	-	I.P. Desai
(4) Kinship relation organization in India	-	K.M. Kapadia
	-	Neera Desai

2. (A) Explain the concept of marriage and kinship relations in India. 14

OR

Explain the concept of Joint family and nuclear family.

- (B) Fill in the blanks : 4

- (1) _____ gave the principle of Monogamous family.
(a) Wester mark (b) Darwin (c) Aristotle
- (2) Kibutz is a community living in _____
(a) Izrael (b) India (c) South Africa
- (3) _____ gave the theory of evolution.
(a) Darwin (b) Wester Mark (c) Brefault
- (4) Promila Kapoor has studied _____
(a) Kinship (b) Life of woman (c) Urbanization

3. (A) Describe the aspects of family structure. **14**
- OR**
- Describe the changes occurred in joint family.
- (B) **True or False.** **3**
- (1) Indian family is Patriarchal.
  - (2) Urbanization means migration from rural to urban.
  - (3) Modernization depicts tradition.
4. (A) Describe the problems of domestic violence. **14**
- OR**
- Explain the causes of Dowry System.
- (B) State whether the following statements are **true** or **false**. **3**
- (1) Dowry prohibition act was implemented in 1961.
  - (2) Women have to play dual role after they joined profession.
  - (3) The Marriage Act of 1955 does not apply to Jammu-Kashmir.
-